

Šiomet Klojimo teatro krivulė buvo sušaukta Mažeikiuose

Parengė Donatas TYTUVA

Lietuvos Klojimo teatrų judėjimas, per sodžiuose vaidintus spektaklius, slaptus ir viešus lietuviškuosius vakarus tiesęs kelią į žiūrovų širdis, sparnus išskleidęs nepriklausomos Lietuvos metais, tai vienoje, kiek rusenęs sovietmečiu, naują impulsą gavo nepriklausomybės atkūrimo išvakarėse. 1983-aisiais teatrologo, režisieriaus, Klaipėdos universiteto profesoriaus Petro Bielskio iniciatyva Klaipėdos rajono Agluonėnų kaime suremontavus apleistą valstiečio sodybos klojimą, jis tapo dideliu atgimstančių klojimo teatrų traukos centru. Nuo 1988 m. liepos 17 d. kasmet šaukiamos Klojimo teatro krivulės (suvažiavimai) gyvenvietėse, kurios yra susijusios su tokių iškilių kultūros žmonių kaip Jonas Basanavičius, Jonas Biliūnas, Lazdynų Pelėda, Vincas Kudirka, Juozas Vaičkus, kun. Jonas Katelė gyvenimu ir veikla. Šiomet sušaukti krivulė mažeikiškiams po 34 metų pertraukos buvo patikėta antrą kartą (pirmąją krivulę jie organizavo 1989m. aktorius, režisierius,

2023 m. rugsėjo 22–23 dienomis Mažeikiuose vykusios Lietuvos Klojimo teatro krivulės reklaminio plakato fragmentas

Lietuvos profesionalaus dramos teatro kūrėjo Juozo Vaičkaus (1885–1935) tėviškėje, kuri yra Mažeikių rajono Zastaučių kaime).

Profesorius P. Bielskis šiandien teisėtai vadinamas Lietuvos klojimo teatro tėvu. Jis yra pažymėjęs, kad „Klojimo teatrą reikia suvokti ne kaip profesinės teatro kultūros atspindį, bet kaip tam tikrą autentišką mūsų tautinės kultūros reiškinį, meninio mąstymo tapatumą tautiniam tapatumui, žmogaus nuo žemės pasaulėjautai. Šių laikų Lietuvos klojimo teatras išgyvena savo renesansą. [...] Beveik nėra savaitgalio, kad kurioje nors Lietuvos vietoje, o neretai ir keliose iš karto, nesusirinktų tautodailiniai teatrai. Kiekviena save gerbianti vietovė turi savą teatrą.“

Toks savaitgalis buvo ir šių metų rugsėjo 22–23-ąją, kai į Mažeikiuose vykstančią 34-ąją Lietuvos klojimo teatrų krivulę suvažiavo mėgėjų teatrų trupės iš Jurbarko, Klaipėdos, Kupiškio, Plungės, Telšių, Trakų rajonų. Joje dalyvavo ir scenos my-

Iš kairės: scena iš Telšių Žemaitės dramos teatro pagal Petro Cvirkos romaną „Frank Kruk“ sukurtos tragikomedijos „Šventųjų gyvenimas“ (rež. Donatas Žilinskas) ir scena iš Mažeikių kultūros centro J. Vaičkaus Skrajojamojo teatro pagal Joną Kiriliauską sukurtos komiškos dramos „Jvinskio obelys“ (rež. Martynas Januška). Antano Antano A. Untydi nuotraukos

lėtojai iš Mažeikių. Krivulės metu buvo parodyti net 8 spektakliai. Renginio šeiminkai – Mažeikių rajono savivaldybės kultūros centro J. Vaičkaus Skrajojamasis teatras – pirmąją krivulės dieną nužyugino pagal Joną Kiriliauską suvaidinta komiška drama „Ivinskio obelys“ (rež. Martynas Januška). Du spektaklius žiūrovams padovanojo Telšių Žemaitės dramos teatras: šio teatro Vaikų ir jaunimo studija „SAVI“ parodė pagal Antuano de Sent Egiuperi „Mažąjį princą“ sukurtą spektaklį „Berniukas, kuris nenorėjo užaugti“ (rež. Laimutė Pocevičienė), o suaugusiųjų trupė – pagal Petro Cvirkos romaną „Frank Kruk“ šiame kolektyve gimusią tragikomediją „Šventųjų gyvenimas“ (rež. Donatas Žilinskas). Savo talentais krivulės metu stebino ir Plungės rajono Alsėdžių kultūros centro mėgėjų teatras „Šėrdaplakis“, parodęs komediją „Aš nenoriu Jurgiaus“ (rež. Vaida Silkauskienė). Didelio žiūrovų ir krivulėje dalyvavusių aktorių bei režisierių, kitų scenos meno specialistų dėmesio sulaukė prof. P. Bielskio režisuotas Klaipėdos universiteto teatro spektaklis, sukurtas pagal Petro Tilainės saktmę „Du žemaičiai“. Kupiškio kultūros centro Skapiškio padalinio mėgėjų teatras „Stebulė“ bei jo vaikų ir jaunimo teatro studija „Ku-kū“ krivulės metu žiūrovus sukviėtė į pagal Kristijono Donelaičio poemą „Metai“ pastatytą spektaklį „Pavasario linksmybės“ (rež. Vita Vadoklytė). Trakų rajono Rūdiškių „Bajorų teatras“ parodė pagal Žemaitės apsakymą „Trys mylimos“ vaidinamą komediją „Trijų velnių valsas“ (rež. Vytautas Mikalauskas), o Jurbarko kultūros centro Konstantino Glinskio teatras į krivulę atvežė pagal Romualdą Granausko kūrybą pastatytą spektaklį „Kenotafas. Paminklas mokytojai“ (rež. Danutė Budrytė-Samienė). Daugelio šių spektaklių režisierai yra ir jų scenarijų autoriai. Toks reiškinys šalies mėgėjų teatruose paskutiniaisiais metais dažnas. Taip dirbant labiau atsiskleidžia spektaklių kūrėjų talentai, scenoje vaidinančių aktorių transliuojamos idėjos būna labiau aktualios žiūrovams.

Abi krivulės dienas ne tik spektaklius žiūrėjo, aktorių vaidyba džiaugėsi, bet ją ir vertino kompetentinga bei šiais metais itin įvairios sudėties vertinimo komisija, kurioje buvo jau minėtas prof. Petras Bielskis, režisierė Danutė Budrytė-Samienė, etnologas, Klaipėdos universiteto Socialinių ir humanitarinių mokslų fakulteto dekanas, hab. huma-

Lietuvos Klojimo teatrų draugijos vėliava

нитарinių mokslų daktaras prof. Rimantas Balsys, Šilalės rajono savivaldybės Laukuvos seniūnas Virgilijus Ačas ir net klojimo teatrus globojantis Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas.

Krivulės metu geriausiai vaidinę aktoriai buvo apdovanoti diplomais. Tokio įvertinimo sulaukė alėdiškis Žydrūnas Purauskas, Kęstutis Matuzas iš Jurbarko, Antanas Ragėnas iš Rūdiškių, skapiškietis Žydrūnas Petuchovas, klaipėdiškis Algimantas Galcauskas, Antanas Nekrašius iš Telšių ir mažeikiškis Paulius Mylė. Gražiai buvo pagerbti visi krivulėje dalyvavę kolektyvai – vertinimo komisija jiems už senojo lietuvių teatro propagavimą įteikė diplomus, o D.Žilinsko vadovaujama Telšių Žemaitės dramos teatro suaugusiųjų trupė dar buvo apdovanota ir Laukuvos seniūnijos, kuri nuo 1923 m. yra Klojimo teatrų kultūros judėjimo rėmėja, 300 eurų dydžio premija. Mažeikių kultūros centro Juozo Vaičkaus Skrajojamojo teatro atgimimą Mažeikiuose įteikta JE vyskupo emerito Jono Kaunecko 300 eurų premija ir Lietuvos Klojimo teatro patriarcho kun. Jono Katelės Didysis prizas.